

1 MEZILEHLÉ STANICE

Mezilehlé stanice se zřizují na železničních sítích za účelem řízení vlakové dopravy zejména k předjíždění či křížování vlaků. Jejich hlavním posláním je tedy z hlediska dopravního zabezpečovat plynulou organizaci vlakové dopravy, v menší míře patří k jejich povinnostem zajišťovat obsluhu manipulačních míst za účelem nakládky a výkladky vozových zásilek, resp. sestavovat soupravy vlaků osobní přepravy. K jejich základním technologickým úkonům dopravního charakteru patří příprava a rušení vlakových cest, příp. úkony související se zajištěním bezpečné jízdy v přilehlých mezistaničních úsecích.

Základním předpokladem pro správnou tvorbu technologických postupů vztahujících se k organizaci vlakové dopravy je důkladná znalost místních poměrů, zejména údajů o kolejovém rozvětvení tj. staničních kolejích, výhybkách, kolejových křížovatkách a návěstidlech. Za účelem snadné orientace ve schématech různých stanic se doporučuje vypracovat jednotné zásady označování výše uvedených zařízení, které se uplatňují v celé síti příslušného dopravce. Propracovaný systém uvedené problematiky mají např. České dráhy.

I když jsou uvedené zásady společné pro mezilehlé i seřadovací stanice, vysvětlovat uvedené zásady studentům, kteří se poprvé setkávají s problematikou železničního provozu, v podmínkách seřadovacích stanic nepovažujeme z důvodu rozlehlosti a složitosti jejich obvodů za účelné.

Jelikož jednotlivé stanice jsou zaústěny do železniční sítě prostřednictvím traťových kolejí, považujeme za účelné, zmínit se v úvodu o označování traťových kolejí.

1. 1 Zásady pro číslování traťových kolejí

Na jednokolejných tratích se traťové koleje zpravidla nečíslují, z evidenčních důvodů lze použít číslo 1.

Na dvoukolejných a vícekolejných tratích postupujeme následovně :

- levou traťovou kolej (ve směru od začátku ke konci trati) číslujeme jako kolej 1,
- pravou traťovou kolej (při téže orientaci) označujeme číslem 2,
- na trojkolejných tratích označíme střední kolej číslem 0.

1. 2 Zásady pro číslování staničních kolejí a výhybek

1. 2. 1 Zásady pro číslování staničních kolejí

Koleje ve stanicích se označují arabskými číslicemi, případně se číslice doplňují písmeny nebo názvy kolejí.

- hlavní kolej (dopravní kolej, která je přímým pokračováním traťové koleje alespoň na jednom zhlaví) ve stanicích na jednokolejných tratích se označí číslem 1,
- hlavní koleje ve stanicích na vícekolejných tratích se označí stejným číslem jako koleje traťové,
- ostatní staniční koleje se očíslovají zpravidla postupně vzestupně od hlavních kolejí a to vlevo čísla lichými, vpravo čísla sudými,
- v odbočných stanicích se koleje číslují podle nejdůležitější trati,
- části staničních kolejí oddělené hlavními nebo seřadovacími návěstidly (příp. spojovacími kolejemi) a kusé koleje se, je-li to zapotřebí, rozlišují písmenným indexem.

1. 2. 2 Zásady pro označování výhybek a kolejových křižovatek

Obdobně jako pro staniční koleje jsou stanoveny zásady označování také pro výhybky a kolejové křižovatky (s výjimkou středních částí dvojitých kolejových spojek, které se neoznačují).

Výchozím údajem, od kterého se označování odvíjí je kilometrická poloha (staničení) výhybky, resp. kolejové křižovatky. U jednoduchých výhybek je rozhodujícím údajem staničení výměnového styku, u křižovatkových výhybek a kolejových křižovatek je rozhodujícím údajem staničení středu křižovatkové výhybky nebo kolejové křižovatky. Číslování je následující :

- výhybky se číslují arabskými číslicemi počínaje číslem 1 ve směru od začátku ke konci trati odděleně v každé stanici
- v případě výhybek a kolejových křižovatek se stejným staničením se nižším číslem označí výhybka nebo kolejová křižovatka ležící v koleji s nižším číslem
- u křižovatkových výhybek se k číslu výhybky přiřazuje index „a,b“, přičemž index „a“ označuje část křižovatkové výhybky k začátku tratě a index „b“ část ke konci tratě
- má-li výhybka přestavitelnou srdcovku, přidává se k číslu výhybky zkratka „e1,2“ (u jednoduchých výhybek), nebo zkratka „1,2“ (v případě křižovatkových výhybek), přičemž index „1“ se vztahuje k výměně a index „2“ k přestavitelné srdcovce
- u kolejové křižovatky se k číslu přiřazuje zkratka „c,d“, přičemž část kolejové křižovatky směřující k začátku trati se označí zkratkou „c“ a část směřující ke konci trati zkratkou „d“
- má-li kolejová křižovatka přestavitelnou srdcovku, je ke zkratce „c,d“ přiřazován index „2“
- u výhybek se samovratným přestavňákem se za číslo výhybky přidává zkratka „sv“

Další zásady (např. pro číslování výhybek v případě více staničních obvodů, ve stanicích s různými rozchody, v případě dodatečně zřízených výhybek uvnitř stanice apod.) jsou uvedeny v služebních dopravních předpisech (ČD D2).

1. 3 Zásady pro označování návěstidel

Návěstidla se označují několika způsoby a to :

- označovacím štítkem,
- označovacím štítkem a nátěrem stožáru (pouze u stožárových návěstidel)
- označovacím štítkem a označovacím pásem,
- pouze označovacím pásem.

Nátěry stožárů, příp. označovacích pásů mají předepsanou formu, která se odlišuje podle provozního použití návěstidla, např. u hlavních návěstidel platných pouze pro jízdu vlaku se jedná o střídavé červené a bílé pruhy stejné délky, u návěstidel platných pro posun (seřaďovacích, spádovištních) se jedná o střídavé modré a bílé pruhy stejné délky, u oddílových návěstidel automatického bloku je stožár, příp. označovací pás natřen bílou barvou apod.. Příklady základních symbolů uváděných na označovacích štítcích návěstidel jsou uvedeny v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1.1

Označení návěstidla	Druh označovaného návěstidla	Označení návěstidla	Druh označovaného návěstidla
L, (S)	vjezdová návěstidla ve směru jízdy od začátku (konce) tratě (na jednokolejných tratích)	Lk (Sk)	krycí návěstidla ve směru jízdy od začátku (konce) tratě
XL (XS)	vjezdová návěstidla ve směru jízdy od začátku (konce) tratě s uvedením čísla koleje - X, pro kterou platí (na více kolejných tratích)	LkX (SkX)	krycí návěstidla ve směru jízdy od začátku (konce) tratě s uvedením čísla koleje - X, pro kterou platí
LX (SX)	odjezdová návěstidla ve směru od začátku (konce) tratě s uvedením čísla koleje - X, pro kterou platí	PřL (PřS)	samostatné předvěsti k vjezdovým návěstidlům L(S)
Lo (So)	oddílová návěstidla hlásek nebo hradel ve směru jízdy od začátku (konce) tratě	PřXL (PřXS)	samostatné předvěsti k vjezdovým návěstidlům XL (XS)
XXXX	oddílová návěstidla automatického bloku	PřLo (PřSo)	samostatné předvěsti k oddílovým návěstidlům hlásek a hradel ve směru jízdy od začátku (konce) tratě
X-XXXX	oddílová návěstidla automatického bloku (na více kolejných tratích, první číslice zleva udává číslo koleje, pro kterou platí)	SpX	spádovištní návěstidlo číslice X za zkratkou uvádí pořadí při více spádovištních návěstidlech v jedné dopravně
LcX (ScX)	cestová návěstidla ve směru jízdy od začátku (konce) tratě s uvedením čísla koleje - X, pro kterou platí	Se X	seřadovací návěstidlo číslice X za zkratkou uvádí pořadí seřadovacího návěstidla v dopravně

Pro umístění návěstidel platí stejně jako pro jejich označování určitá pravidla.

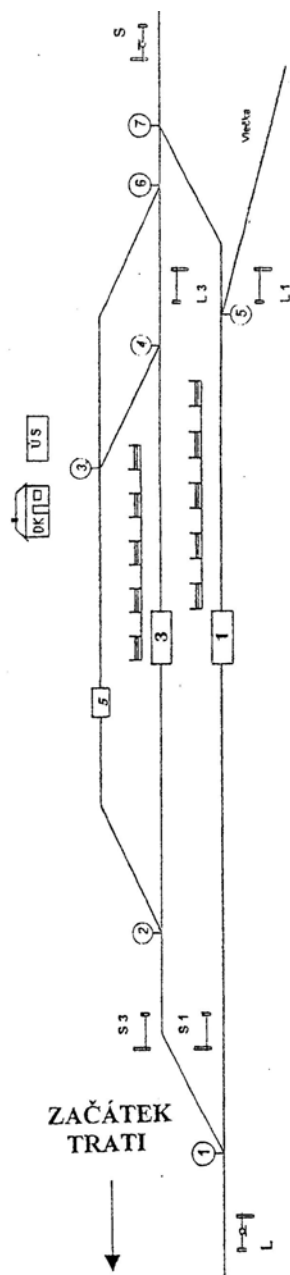
1. 4 Zásady pro označování ostatních zařízení v kolejišti

Z dopravního hlediska hrají v dopravním provozu neméně významnou roli výkolejky. Výkolejky se číslují podle stejných zásad jako výhybky, u výkolejek se před jejich číslo přidá zkratka „Vk“.

Probranou problematiku si prakticky ukážeme na následujícím příkladu.

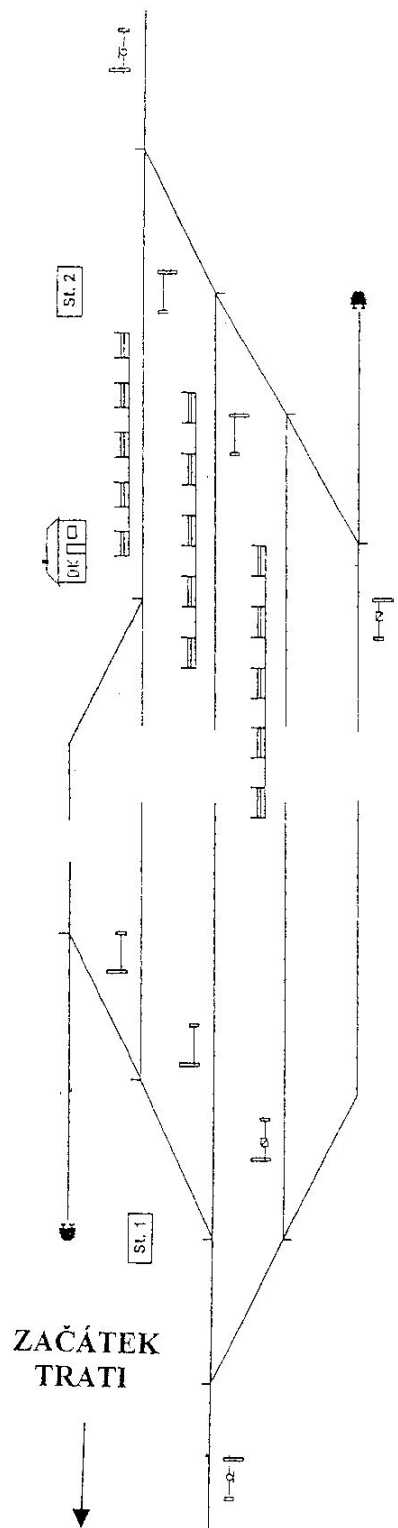
Řešený příklad

Ve schématu železniční stanice (obr. č. 1.1) označte s použitím výše uvedených zásad koleje, výhybky a návěstidla.

Obr. č. 1.1 : Schéma mezilehlé železniční stanice s označením kolejí výhybek a návěstidel

Uvedenou problematiku procvičte v následující úloze pro samostatnou práci. Zadání je stejné jako v předchozím příkladu, úkolem je označit staniční koleje, výhybky a návěstidla na obr. č. 1.2. Řešení je uvedeno v příloze 1.

Obr. č. 1.2 : Schéma železniční stanice